

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3475/2020. (XII. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 651. § (1) bekezdése, az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény 35. §-a, a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 101. § (1) bekezdése, valamint a Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet 6. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 651. § (1) bekezdése, az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: Szaktv.) 35. §-a, a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szjt.) 101. § (1) bekezdése, valamint a Szerzői Jogi Szakértő Testület szervezetéről és működéséről szóló 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 6. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a bírósági határozatban megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalható össze.
- [3] Az indítványozó mint pótmagánvádló vádindítványában pótmagánvádat terjesztett elő egy magánszeméllyel (a továbbiakban: vádlott) szemben a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Btk.) 329/A. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés *b)* pontja szerint minősülő szerzői vagy szerzői joghoz kapcsolódó jogok megsértésének büntette miatt.
- [4] A Tatabányai Járásbíróság – megismélt pótmagánvádas eljárásban – 6.B.67/2018/25. számú ítéletével a terhelt felmentette, míg az indítványozót 4 200 (négyezer-kettőszáz) forint büntügyi költség megfizetésére kötelezte. Az indítványozó és jogi képviselője fellebbezése folytán eljáró Tatabányai Törvényszék 11.Bf.75/2019/10. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta azzal, hogy megállapította: a felmerült büntügyi költségből 321 568 (háromszázhuszonegyezer-öttszázhatvannyolc) Ft az állam terhén marad. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta azzal, hogy az ítéletét a 2019. január 8. napján megtartott tárgyaláson hozta. A fentiekén túl kötelezte az indítványozót, hogy 30 napon belül fizessen meg a vádlott ügyvédje részére 106 800 (százhatvan-nyolcszáz) Ft védői díjat.
- [5] 3. Az indítványozó a fenti előzményeket követően nyújtotta be – hiánypótlásra történt felhívását követően kiegészített – alkotmányjogi panaszát, kérve a Be. 651. § (1) bekezdése, a Szaktv. 35. §-a, az Szjt. 101. § (1) bekezdése, valamint a Korm. rendelet 6. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó a felsorolt rendelkezéseket ellentétesnek tartja az Alaptörvény 25. cikk (1)–(2) bekezdésével, XV. cikk (1) bekezdésével, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével.
- [6] 3.1. Az indítványozó szerint a kifogásolt rendelkezések „alkalmazási kényszere miatt” kizárólag egy szakértői testület, a Szerzői Jogi Szakértő Testület kirendelésére volt lehetőség a büntetőügyben, másik szakértő kirendelésére nem volt mód. Álláspontja szerint a támadott rendelkezések felhatalmazást adnak a Szerzői Jogi Szakértő Testületnek arra, hogy a szerzői joggal összefüggő bármely jogvitában szakvéleményt adjanak, ami előrevetíti a bírósági ítéletet, hiszen eldönti, hogy adott dokumentum szerzői mű vagy sem. Álláspontja szerint ez azt jelenti, hogy a szakértői testület jogkérdésben nyilvánít véleményt, így elvonja a bíróság hatáskörét, ami az Alaptörvény 25. cikk (1)–(2) bekezdése sérelmét eredményezi.

- [7] 3.2. A jogorvoslathoz való joga sérelmét abban látta az indítványozó, hogy más szakértő szakvéleményének beszerzésére nem volt mód. Az indítványozó sérelmesnek tartotta azt is, hogy míg a vádlottnak további jogorvoslati lehetőségek állnak rendelkezésre (harmadfok, felülvizsgálat), addig ő mint pótmagánvádló ezektől el van zárva, ami e törvény előtti egyenlőséget sérti.
- [8] 3.3. Sérelmesnek tartotta az indítványozó azt is, hogy az ítélet nem fejt ki, min alapul a bűnügyi költség, miből áll össze az összege; továbbá kifogásolta, hogy ezzel kapcsolatosan nem volt lehetősége álláspontja kifejtésére az eljárás során. Az indítványozó szerint az ítélet hivatkozik a terhelt és a meghatalmazott védő készkiadása, illetve a meghatalmazott védő díja megtérítésének szabályairól, valamint a büntetőeljárásban részt vevő személyek és képviselőik költségéről és díjáról szóló 25/2016. (XII. 23.) IM rendeletre, melyet azonban a terhelt és a meghatalmazott védő, valamint a büntetőeljárásban részt vevő egyéb személyek díjáról és költségéről szóló 19/2018. (VI. 28.) IM rendelet 11. §-a hatályon kívül helyezett; ami így szerinte nem volt alkalmazható, illetőleg ezen felül – a 8–9. §-ában foglalt rendelkezéseknek megfelelően – csak a 2017. január 1-jét követően indult büntetőeljárásokra kellett alkalmazni.
- [9] 3.4. Hiánypótlásra történő felhívását követően az indítványozó alkotmányjogi panaszát kiegészítette. Sérül szerinte az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes bírósági eljáráshoz való joga is azáltal, hogy a bíróság a döntését „szolgai módon” a szakértői testület véleményére alapozta, más bíróságok ellentétes tartalmú döntéseit pedig indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta. Érvei alátámasztásául az Emberi Jogok Európai Bírósága gyakorlatára, valamint az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikkére hivatkozott. Kifogásolta azt is, hogy a szakértői testület véleménye ellen nincsen ellenbizonyítás, vagy jogorvoslat. A tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelme körében ismét hivatkozott arra is, hogy a felülvizsgálati eljárás előle el van zárva.
- [10] 4. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [11] Az Alkotmánybíróság vizsgálata eredményeként megállapította, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz a befogadhatóság követelményeinek az alábbiak szerint nem tesz eleget.
- [12] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján akkor lehet alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulni, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az érintett Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [13] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése alapján az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az 52. § (1b) bekezdés b), d), és e) pontjai alapján a kérelem akkor határozott, ha az indítványozó megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit; az Alaptörvényben biztosított joga sérelmének lényegét; valamint ha indokolást ad elő arra nézve, hogy a támadott rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [14] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a támadott jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességét állító panasz a határozott kérelem fent megjelölt követelményeinek nem felel meg: az indítványozó nem jelölte meg konkrétan, hogy a Be. 651. § (1) bekezdését, a Szaktv. 35. §-át, az Szjt. 101. § (1) bekezdését, valamint a Korm. rendelet 6. § (1) bekezdését az Alaptörvény mely rendelkezésével tartja ellentétesnek. Az indítványozó ugyan hivatkozott az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezésére, valamint felsorolta az alaptörvény-ellenesnek vélt jogszabályi rendelkezéseket, azonban ezeket nem kapcsolta össze; az egyes rendelkezések tekintetében nem adott elő alkotmányjogilag értékelhető indokolást, illetőleg az ezekkel összefüggésben nem fejtette ki Alaptörvényben biztosított joga sérelmének lényegét. Az Alkotmánybíróságnak nem feladata, hogy az indítványozó által felsorolt érveket, jogszabályhelyeket és alaptörvényi rendelkezéseket „összefárosítsa”, és ily módon következtessen ki az előadottakból azt, hogy az indítványozó mely alaptörvényi rendelkezés sérelmét milyen indokokra alapítva állítja. A támadott rendelkezésekhez nem kapcsolódó, csak általánosságban előadott érvek alapján az alkotmányjogi panasz érdemben nem vizsgálható.

- [15] Az Alkotmánybíróság megjegyzi: az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele, hogy az indítványozó valamely Alaptörvényben biztosított joga sérelmére hivatkozzon [Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pont, 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítványban szereplő, az Alaptörvény 25. cikk (1)–(2) bekezdése nem minősül az indítványozó Alaptörvényben biztosított és védett alapjogának, így e rendelkezésre alkotmányjogi panasz egyébként sem alapítható.
- [16] 5. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 26. § (1) bekezdésében, valamint 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt követelményeknek, ezért befogadására nincsen mód. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2020. december 8.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
előadó alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1375/2019.

• • •